

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16CoCsp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620201494
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1620201494.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobkyne: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a iné, a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č.k. 34Csp/1/2020-133, zo dňa 16.7.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žalobkyni priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy _____ zo dňa 13.5.2013, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere lepšia splátka _____ č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia (výrok I.); ako aj uložil povinnosť zamestnávateľovi žalobkyne - Plastic Omnium Auto Exteriors, s.r.o., Lozorno 995, IČO: 35 792 108, zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne na základe Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.5.2013, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy _____ o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou, a to _____ do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, a určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia (výrok II.).

2. V odôvodnení uviedol, že návrhom doručeným súdu 17.6.2020 sa žalobkyňa domáhala nariadenia vyššie citovaného neodkladného opatrenia z dôvodu, že Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré by mohli založiť hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (poplatok za správu _____ a vedenie úverového účtu, poplatok za poskytnutie úveru, prehlásenie spotrebiteľa, že nemá osobitný vzťah k banke, dohoda o zrážkach zo mzdy včlenená do textu zmluvných podmienok, rozhodcovská doložka a iné). Súčasťou uvedenej zmluvy je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá je včlenená do zmluvy, a ktorej znenie bolo vopred pripravené žalovanou, ktorá napriek spornosti zmluvy, požiadala cestou spoločnosti R Collectors s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 50 094 297, a to listom zo dňa 3.12.2019, jej zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške XXX eur mesačne, pričom výšku dlhu sama jednostranne diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. V uvedenej žiadosti uvádza k 3.12.2019 výšku jej dlhu X.XXX,XX eura s príslušenstvom. Žalobkyňa výšku dlhu popiera a má za to, že úver už splatila a dokonca preplatila o sumu X.XXX,XX eura. Vo vzťahu k Dohode o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou

zmluvy, uviedla, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zdôraznila, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej prislúšenstve. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Poukázala na to, že ako uvádza Súdny dvor Európskej únie, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Namietala, že spotrebiteľ sa podpisom zmluvy musí podrobiť vopred určenej a sformulovanej zmluvnej podmienke vo formulárovej spotrebiteľskej zmluve, a teda textu zmluvy, ktorý s ním nebol individuálne vyjednaný; poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 19.6.2013, sp. zn. 6Co/95/2013 a rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 27.1.2015, sp. zn. 5Co/815/2014. Uviedla, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ďalej uviedla, že ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy nemá bez presného vyhlásenia veriteľa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. V čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné; nedokázala ani rozpoznať nesúlad Dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Poukázala na to, že zamestnávateľ už začal zo zrážkami z jej mzdy. Žalobkyňa preto v záujme predídania vzniku ujmy navrhla, aby sa dočasne zakázal výkon zrážok zo mzdy a to z dôvodu, že v súčasnosti nedisponuje žiadnym iným prostriedkom ochrany pred ústavne nekonformným zásahom do svojho majetku, pričom poukázala na viacero predbežných opatrení vydaných súdmi.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého uznesenia (§ 393 ods. 2 C.s.p.) súd prvej inštancie ozrejmlil, že neodkladné opatrenie možno nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.). Súd nevykonáva dokazovanie tak, ako v riadnom konaní, ale len osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je úprava pomerov strán a podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej úpravy pomerov by bolo právo navrhovateľa ohrozené. Inštitút neodkladného opatrenia má predbežnú povahu a jeho účelom je dočasná úprava pomerov strán. Pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami; žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie; uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha, d/ navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, e/ právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, f/ sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

4. Súd prvej inštancie na účely § 324 ods. 3 C.s.p. posúdil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že jeho účel spočíva v tom, aby žalovaná a tiež zamestnávateľ žalobkyne prestali vykonávať zrážky z jej mzdy. Naproti tomu účelom zabezpečovacieho opatrenia je zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená, a to formou zriadenia sudcovského záložného práva na dotknutých veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách (§ 343 ods. 1 C.s.p.). Keďže žalobkyňa svoj návrh odôvodnila potrebou bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami, a nie ohrozením prípadnej exekúcie, zabezpečovacie opatrenie v tomto prípade neprichádza do úvahy. Vzhľadom na to súd úrvej inštancie pristúpil k preskúmaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z ostatných hľadísk predpísaných zákonom.

5. Po preskúmaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie zistil, že medzi žalobkyňou a žalovanou nepochybne vznikol spotrebiteľský vzťah a to uzavretím Zmluvy o úvere lepšia splátka zo dňa 13.5.2013, č. XXXXXXXXXXX, ktorou sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobkyňi úver vo výške XX.XXX eur, ktorý bola žalobkyňa povinná splácať mesačnými splátkami vo výške XXX,XX eura (poplatok za správu a vedenie úverového účtu predstavoval sumu X,XX eura) s dátumom konečnej

splatnosti úveru dňa 10.5.2022. Žalobkyňa zároveň osvedčila, že súčasťou tejto úverovej zmluvy v bode 3.8. bola Dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou, slúžiaca na zabezpečenie pohľadávky žalovanej z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak bola súčasťou vopred pripraveného formuláru, ktorého obsah mohla žalobkyňa len ťažko ovplyvniť. Podpisom zmluvy o úvere automaticky podpisovala aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. Predložením žiadosti žalovanej o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 31.8.2015 adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne, ďalej žiadosti zo dňa 3.12.2019 doručenej zamestnávateľovi žalobkyne spoločnosťou R Collectors s.r.o., vyjadrenia zamestnávateľa z 25.5.2020 a 2.6.2020, ako aj výplatnej pásky žalobkyne za mesiac máj 2020 pritom žalobkyňa zároveň osvedčila aj uplatnenie tohto zabezpečovacieho prostriedku peňažnej pohľadávky žalovanou a vykonávanie požadovaných zrážok z jej mzdy zamestnávateľom a v tejto súvislosti teda aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu; z pripojeného výpisu z účtu žalobkyne za obdobie od 18.10.2012 do 8.2.2019 je totiž navyše zrejmé, že za uvedené obdobie žalobkyňa uhradila žalovanej spolu sumu XX.XXX,XX eura. Z uvedeného teda súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa už uhradila žalovanej sumu prevyšujúcu poskytnutú istinu, pričom žalobou vo veci samej je spochybnená tak samotná platnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, ako aj nárok žalovanej na úroky a poplatky za poskytnutý úver.

6. Súd prvej inštancie ďalej priblížil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorý uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch. Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o ktorej uspokojenie ide, a výšku dohodnutých zrážok. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak dlžník nemôže platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Podľa § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka v občianskoprávných vzťahoch, vrátane zmluvných vzťahov, majú účastníci rovnaké postavenie. Na platnosť tejto dohody podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa taktiež vyžaduje zachovanie písomnej formy a podpísanie písomného právneho úkonu konajúcou osobou podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať, pre ktoré pohľadávky, ktoré v budúcnosti vzniknú, a v akej výške sa budú realizovať zrážky zo mzdy v prospech veriteľa. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy tak potenciálne umožňuje obísť neprijateľné podmienky výslovne obsiahnuté napr. v § 53 ods. 4 písm. k) a písm. o) Občianskeho zákonníka pri prípadných ustanoveniach dohody, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré by požadovali od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku a ktoré by oprávňovali dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou alebo ktoré by priznávali právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi, pretože už predložením samotnej dohody zamestnávateľovi spotrebiteľa a oznámením výšky dlhu spotrebiteľa podľa vlastného uváženia veriteľa, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy spotrebiteľa bez toho, aby veriteľom požadovaná pohľadávka voči spotrebiteľovi prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Vzhľadom k uvedenému je teda možné, že v rámci takto žalovanou vyčíslenej pohľadávky sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Inak povedané, sama žalovaná meritórne rozhodne o celkovej výške dlhu žalobkyne ako spotrebiteľa voči žalovanej ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že jeho plnenie je v súlade s úverovou zmluvou.

7. Vychádzajúc z uvedeného bol súd prvej inštancie názoru, že kým nerozhodne o tom, či žalobkyňou napadnutá Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená platne a či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uvedená dohoda zabezpečuje a ktorej je súčasťou, (ne)obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré by boli zároveň neplatnými dojednaniami, možno sa z tejto dohody domáhať i potenciálne neoprávnených plnení, preto je potrebné dočasne upraviť pomery strán sporu a zamedziť vykonávaniu zrážok na základe dohody, ktorej platnosť a oprávnenosť použitia je medzi stranami sporná vzhľadom na námietky žalobkyne uvedené v podanej žalobe a zároveň návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

8. Súd prvej inštancie považoval za dostatočne osvedčené, že žalobkyňa realizáciou zrážok zo mzdy stráca právo disponovať so svojím príjmom ako vlastným majetkom na základe skutočnosti, ktorá je sporná. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy pritom umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok z pohľadu, či tieto

(ne)spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Na základe uvedeného je preto nevyhnutné spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, pokiaľ tu existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť i potenciálne neoprávnené plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, a súd na túto skutočnosť musí brať ohľad (porovnaj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-106/77 Simmenthal). Umožnením žalovanej ako dodávateľovi obchádzať účinnú súdnu kontrolu by reálne dochádzalo k narušeniu smernicou Rady č. 93/13/EHS sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv navrhovateľa ako spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov bude potrebné vo veci samej podrobiť túto dohodu skúmaniu jej platnosti podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o platnosti právnych úkonov v spojení s § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa ustanovení o ochrane spotrebiteľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojitosti s príslušnými ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z., a zároveň z týchto ustanovení vyvodiť záver o platnosti, resp. neplatnosti tejto dohody a (ne)oprávnenosti jej použitia.

9. Súd prvej inštancie súčasne dôsledne pristúpil aj k skúmaniu toho, či by nariadením neodkladného opatrenia nedošlo k zásahu do týchto práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie obmedzení sleduje legitímny cieľ; dospel k záveru, že zásah do práv a právom chránených záujmov žalovanej je primeraný. Nariadením neodkladného opatrenia totiž nevznikne žalovanej žiadna výrazná ujma, pretože bude obmedzená domáhať sa zaplatenia jej peňažných pohľadávok vyplývajúcich z predmetnej úverovej zmluvy len formou zmluvne dohodnutých zrážok zo mzdy. Ide však o obmedzenie, ktoré musí žalovaná v spore strpieť, pretože na druhej strane vykonávanie zmluvne dohodnutých zrážok zo mzdy by umožňovalo zásah do majetkovej sféry žalobkyne bez predchádzajúcej súdnej kontroly uplatnenej pohľadávky žalovanej, a to v spotrebiteľskom právnom vzťahu, pri ktorom z vnútroštátneho aj európskeho práva vyplýva zvýšený záujem zákonodarcu na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. V dôsledku realizácie dohody o zrážkach zo mzdy by mohlo dôjsť k uspokojeniu žalovanej na základe neplatného právneho úkonu, resp. aj v rozsahu, na ktorý nemá právny nárok, čím by došlo k stavu, ktorý by bol zvrátiťelný len s veľkými ťažkosťami.

10. Konštatoval, že neodkladné opatrenie v prejednávanej veci má preventívny charakter, neprejudikuje sa ním rozhodnutie vo veci samej, pričom v rámci posudzovania splnenia predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať s dôvodmi a okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Za daného stavu, vzhľadom na bezprostrednosť hrozby, a tým súvisiacu naliehavosť poskytnutia ochrany, súd prvej inštancie považoval výber procesného prostriedku žalobkyne, teda návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za pochopiteľný, vhodný a v danej situácii ako primeraný a účinný prostriedok ochrany.

11. Neodkladné opatrenie nariadil nielen voči žalovanej ako veriteľovi, ale aj voči zamestnávateľovi žalobkyne, hoci nebol označený ako strana sporu. Civilný sporový poriadok síce neobsahuje ustanovenie, ktoré umožňuje ukladať povinnosti neodkladným opatrením aj iným osobám ako stranám sporu, súd však musí pri rozhodovaní vychádzať aj zo základných princípov, na ktorých tento zákon spočíva. Ak niet výslovného ustanovenia tohto zákona, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov. Ochrana ohrozených alebo porušených práv musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/349/2017, zo dňa 13.12.2017 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/66/2017, zo dňa z 23.3.2017). Keďže žalobkyňa v danom prípade nemá k dispozícii iný prostriedok právnej ochrany pred zásahom do svojho majetku, k jej účinnej ochrane je potrebné nariadiť priamo jej zamestnávateľovi, aby sa zdržal vykonávania zrážok zo mzdy; týmto nedochádza k zásahu priamo do práv zamestnávateľa žalobkyne, ale k zamedzeniu výkonu jeho povinnosti vykonávať zrážky zo mzdy dlžníka v zmysle § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nariadením neodkladného opatrenia sa tak nevytvorí nenávratný a nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch strán, nevznikne neprimeraná ujma na strane zamestnávateľa, ani neprimeraná výhoda na strane žalobkyne.

12. Na uvedenom základe a za použitia § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 1, ods. 2 C.s.p., § 551 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie nariadil navrhované neodkladné opatrenie.

13. Proti uzneseniu podala žalovaná odvolanie a žiadala napadnuté uznesenie zmeniť a zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa totiž nijako neosvedčila bezodkladnú potrebu úpravy pomerov strán sporu a tiež, že súd prvej inštancie správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Namietal, že žalobkyňa nepreukázala nesplnenie podmienok stanovených v § 551 Občianskeho zákonníka pre dohodu o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch a právna úprava povoľuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako štandardný spôsob zabezpečenia záväzku. Ak je inštitút dohody o zrážkach zo mzdy legálnym právnym inštitútom, nie je možné bez ďalšieho tvrdiť, že ide o dohodu neplatnú alebo že ide o neprijateľné dojednanie. Dohoda o zrážkach zo mzdy obmedzuje žalovanú na vymoženie aktuálneho dlhu z uzatvorenej Zmluvy o úvere, pričom zrážkami zo mzdy dôjde k splateniu rovnakej výšky dlhu, ako by žalobkyňa splácala bez výkonu zrážok. Neexistuje svojvôľa, pokiaľ medzi stranami zmluvy boli riadne dohodnuté všetky náležitosti a tieto žalobkyňa pri uzatvorení Zmluvy o úvere poznala. Na základe Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou tak dôjde k splateniu rovnakej výšky dlhu, ako by žalobkyňa splácala bez výkonu zrážok. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie žalobkyne. Pokiaľ pri riadnom splácaní dlhu žalobkyňa pravidelne mesačne plní dohodnutú splátku z jemu poskytnutého úveru, jej ekonomická situácia sa nezhorší, ak v prípade že prestane plniť riadne, bude jej tá istá suma zrážaná priamo zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Takáto dohoda nie je neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo Zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými žalobkyňa súhlasila pri podpise zmluvy, t.j. najviac vo výške splátok, ktoré pred podpisom Zmluvy o úvere odkonzultovala tak, aby nijako nesťažili jej ekonomické postavenie. Zo Zmluvy o úvere vyplýva pravidelná mesačná splátka poskytnutého úveru v sume XXX,XX eura. Podľa článku 3 bodu 3.8 Zmluvy o úvere má žalovaná právo na výplatu zrážok zo mzdy vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov (upravujúcich zrážky zo mzdy pri výkone rozhodnutia). Žalovaná poukázala na skutočnosť, že na základe uzavretej Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.5.2013 na výzvu spoločnosti R Collectors s.r.o. Bratislava zo dňa 3.12.2019 vykonal zamestnávateľ žalobkyne dve zrážky zo mzdy, každú vo výške XXX,XX eura (dňa 4.6.2020 a 6.7.2020), teda vo výške ako bola mesačná splátka úveru dohodnutá v Zmluve o úvere. Podľa článku 7 bod 7.3 Obchodných podmienok platných v čase uzavretia Zmluvy o úvere: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, aké záväzky bola platba poukázaná v nasledovnom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči Dlžníkovi sa platby Dlžníka započítavajú najskôr na pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia.....“. Konštatovala, že postupom podľa citovaného článku Obchodných podmienok platných v čase uzavretia Zmluvy o úvere (platnosť tohto zmluvného ustanovenia žalobkyňa nijako nespochybnila) ku dňu 22.7.2020 bolo na istinu poskytnutého úveru zaplatených X.XXX,XX eura, pričom výška istiny úveru predstavuje sumu XX.XXX eur. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa nariadenia neodkladného opatrenia domáha v situácii, kedy nie je postupom, ktorý si strany sporu dohodli, v súlade so znením Obchodných podmienok zaplatená istina úveru tvrdiac, že realizáciou Dohody o zrážkach zo mzdy je vystavená aktuálnemu nebezpečenstvu bezprostredne hroziacej majetkovej ujmy. S obsahom Obchodných podmienok, Formulárom pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Sadzobníkom poplatkov, Oboznámením o RPMN uvedenými v časti 3 bod 3.6 Zmluvy o úvere bola žalobkyňa oboznámená a súhlasila s nimi, čo potvrdila podpisom Zmluvy o úvere. Zrážky zo mzdy žalobkyne boli jej zamestnávateľom vykonávané na výzvu spoločnosti R Collectors s.r.o., Bratislava z dôvodu, že si neplnila povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o úvere. Žalovaná základný nedostatok návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia videla v neosvedčení bezodkladnej potreby úpravy pomerov strán sporu, keď ku dňu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nebola zaplatená ani istina pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere zabezpečenej Dohodou o zrážkach zo mzdy, pričom povinnosť žalobkyne zaplatiť istinu poskytnutého úveru je nesporná. Ozrejmil, že procesný inštitút neodkladného opatrenia umožňuje operatívne upraviť pomery strán sporu za predpokladu, že takýto zásah sa javí byť ako nevyhnutný, nakoľko existujú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré poukazujú na naliehavosť a nutnosť takéhoto zásahu. Z uvedených skutočností však vyplýva, že v súdnej veci zásah vykonaný nariadením neodkladného opatrenia nebol dôvodný, pričom v závere odvolania odcitovala z uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/29/2020, zo dňa 22.5.2020 a uznesenia Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/119/2020, zo dňa 2.7.2020.

14. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku I. vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

15. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

18. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

20. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalovanej v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie), s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu najmä s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností, ktoré viedli súd prvej inštancie k nariadeniu neodkladného opatrenia.

21. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti; keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

22. V posudzovanej veci podala žalobkyňa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.5.2013, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj uložil povinnosť zamestnávateľovi žalobkyne - Plastic Omnium Auto Exteriors, s.r.o., Lozorno 995, IČO: 35 792 108, zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne na základe Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.5.2013, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, a určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko existuje dôvodná obava z realizácie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy a nebola individuálne dojednaná,

teda musela ju akceptovať ako celok, inak by mu úver nebol poskytnutý, pričom namietala jej absolútnu neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s právom Európskej únie, keďže ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka bez možnosti tieto zrážky priamo voči zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah; moc nad majetkom žalobkyne je tak koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie.

23. Žalobkyňa sa žalobou vo veci samej, ktorú podala na súde prvej inštancie dňa 17.6.2020, zároveň domáha (1) určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, dňa 13.5.2013 z dôvodu, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka, keďže bola donútená ju podpísať ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy o poskytnutí úveru a tým je nútená dobrovoľne sa podrobiť vykonávaniu zrážok zo mzdy za predpokladu, že si zrážky môže veriteľ uplatňovať bez súdom preskúmateľného nároku na výšku nárokovanej pohľadávky; inštitút zrážok zo mzdy je rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je absolútne neplatný, pričom sa domáhala aj (2) určenia, že úver zo spotrebiteľských Zmlúv č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 18.12.2012, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 15.2.2013 a č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 13.5.2013, je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že v rozpore s § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, tieto zmluvy neobsahujú výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť; dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Žalobkyňa sa napokon žalobou domáhala (3) zaplata sumy X.XXX,XX eura spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14.2.2019 do zaplata titulum bezdôvodného obohatenia žalovaného (preplatenie úveru) a zaplata sumy XXX,XX eura titulum vykonaných zrážok zo mzdy.

24. Odvolací súd na doplnenie právnej stránky veci poznamenáva, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie, a to na základe dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Obsahom dohody je súhlas dlžníka, aby platca z jeho mzdy vykonával zrážky vo vopred určenej výške a vyplácal ich veriteľovi, ktorému vzniká právo, aby po splatnosti pohľadávky boli vykonávané zrážky zo mzdy dlžníka a boli mu zamestnávateľom vyplácané. Účinnosť dohody nastáva okamihom, kedy je predložená dlžníkovmu platcovi mzdy, ktorý síce nie je účastníkom tejto dohody, je však podľa zákona povinný na základe dohody vykonávať od tej doby zrážky a vyplácať ich veriteľovi až do úplného uspokojenia pohľadávky. Musí pritom dbať, aby zrážky nepredstavovali viac, než pripúšťa zákon, a pri prípadnom poklese mzdy dlžníka ich v zodpovedajúcom rozsahu znížiť.

25. Hodno zdôrazniť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženia nezákonného, či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nezákonného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje. Dlžník sa pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, môže dostať do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi (veriteľovi) prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikateľ; pritom ide aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

26. Ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka zamestnávateľovi dlžníka úplne jasne ukladá povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy svojho zamestnanca a poukazovať ich veriteľom potom, čo mu bola dohoda predložená, bez toho, že by bolo treba tento záväzok veriteľa a dlžníka akoukoľvek formou akceptovať

a bez toho, že by prípadný nesúhlas platcu mzdy s dohodou, resp. právnou povinnosťou stanovenou mu zákonom, vyvolal akékoľvek účinky či zmenu v rozsahu či obsahu zákonných práv a povinností.

27. Pretože má zamestnávateľ žalobkyne ako platca mzdy povinnosť zrážky na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonávať, a ku dňu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia už zrážky vykonal, existuje dôvodná obava, že realizáciou neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy môže dôjsť k zásahu do majetkových práv žalobkyne, pričom pozastavenie vykonávania zrážok nariadením neodkladného opatrenia sa zároveň nevytvorí žiaden nenávratný alebo v budúcnosti nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch ani na strane žalovanej, ktorej nemôže nevykonávaním zrážok vzniknúť nepríjemná ujma; bezodkladná úprava pomerov bude mať za následok iba spočívanie splatenia úveru prostredníctvom zrážok zo mzdy, nie však ich úplne vylúčenie.

28. Stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie, že pomery strán sporu odôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého trvanie súd prvej inštancie vymedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom sa prvotne bude skúmať platnosť uzavretej Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá predstavuje akcesorický záväzok od hlavného záväzku, ktorým je Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX; odvolací súd po vecnom a právnom zhodnutí relevantných skutočností dospel k záveru, že žalobkyňa osvedčila splnenie zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 324 ods. 1 a nasl. C.s.p. a preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobkyňu priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).